

HVORDAN KOMMER LÆRERSTUDERENDE TIL AT HANDLE MED DERES VIDEN?

For at viden og kunnen kan omsættes til handling i skolens praksisnære hverdagssituationer, skal de integreres i læreruddannelsen gennem praksisorienterede undervisningsformer. Når viden og færdigheder tilegnes i autentiske undervisningskontekster, øges sandsynligheden for, at de anvendes i den professionelle praksis. Begreberne viden, kunnen og handling er inspireret af Diethelm Wahls teoretiske ramme (2001) Den undersøgelse, der præsenteres i denne artikel, bygger på et litteraturstudie og en dokumentanalyse af en række internationale videnskabelige publikationer. Samlet set peger disse publikationer på, at praksisnære og anvendelsesorienterede metoder er nødvendige for at synliggøre de udfordringer, lærerstuderende vil møde i deres fremtidige virke som undervisere. Artiklens formål er at belyse relationen mellem viden, kunnen og handling i lyset af de analyserede publikationer. Konklusionen er, at øvelsesbaserede undervisningsmetoder har potentiale til at styrke de studerendes professionsrettede kompetencer. Dette forudsætter dog en solid teoretisk forankring samt en systematisk refleksion over de praksisbaserede øvelser.

FORFATTERE

Preben Olund Kirkegaard, ph.d.,
docent og forskningsleder,
læreruddannelsen, UCN

Cathrine Studsbjerg Larsen,
Cand.mag.

MOD EN STÆRKERE PRAKSISRETTET LÆRERUDDANNELSE

I august 2023 trådte en reform af læreruddannelsen i kraft med fokus på at styrke kvalitet og relevans gennem en tættere kobling mellem teori og praksis. Målet er at

forberede de studerende bedre på virkeligheden i klasselokalet ved at gøre uddannelsen mere anvendelsesorienteret og praksisnær. Reformen lægger vægt på øvelsesbaseret undervisning, hvor studerende træner centrale lærerkompetencer som klasseledelse, inklusion og forældresamarbejde. Denne tilgang skal styrke de studerendes professionelle handlekompetence og lette overgangen til lærerrollen (Uddannelses- og Forskningsministeriet, 2022, s. 2-3).

PROFESSIONEL FAGLIGHED OG UNDERVISNINGSKOMPETENCE

Placeringen af læreruddannelsen på professionshøjskoler i Danmark afspejler en intention om at forene forskningsbaseret viden med praksisnær erfaring (Forsström & Munthe, 2023). Teori og praksis har traditionelt været adskilte domæner (Rasmussen, 2022), men i en professionsrettet kontekst er det væsentligt at integrere disse kundskabstyper uden at udviske deres særlige bidrag (Fink, 2019). Ifølge uddannelsesbekendtgørelsen

skal læreruddannelsen udvikle de studerendes professionelle faglighed gennem en vekselvirkning mellem teori og praksis (Retsinformation, 2024). Det fordrer, at de studerende ikke alene tilegner sig viden, men også formår at anvende den reflekteret og situationssensitivt i komplekse undervisningssammenhænge. Her spiller begrebet *kundskabsressourcer* en central rolle, idet professionel dømmekraft bygger på teoretisk viden, praktisk erfaring og kontekstuel forståelse (Grimen, 2008). Formålet med denne undersøgelse er at belyse, hvordan meningsfulde sammenhænge mellem viden, kunnen og handling kan styrke professionskompetencen i læreruddannelsen. Dette indebærer en analyse af:

- hvordan forskellige kundskabs typer spiller sammen i professionsuddannelsen
- hvordan teoretisk og praktisk viden konkret integreres
- hvordan denne integration understøtter de studerendes professionelle udvikling og handlekompetence.

ØVELSESBASEDE ARBEJDSFORMER SOM BRO MELLEM TEORI OG PROFESSIONSPRAKSIS

En væsentlig udfordring i læreruddannelsen er at sikre, at de studerende ikke blot tilegner sig teoretisk viden, men også kan anvende den i konkrete undervisningssituationer. Forskning har vist, at denne kobling ofte er utilstrækkeligt understøttet i traditionelle undervisningsformer (Wahl, 2001, 2002). Øvelsesbaserede arbejdsformer fremstår derfor som en central strategi til at styrke de studerendes professionelle dømmekraft og handlekompetence. Wahls begrebsramme for viden, kunnen og handling danner et analytisk grundlag for at forstå, hvordan professionel kompetence udvikles gennem systematiske og reflektive øvelser. Dette støttes af Shulman (1996), der understreger betydningen af at ræsonnere fra det specifikke til det generelle gennem praksisnær refleksion. Nyere studier (Goldshaft et al., 2022) dokumenterer, at metoder som videoanalyse og elevinterviews kan styrke koblingen mellem teori og praksis i et trykt

læringsrum. Sammenfattende viser forskningen, at øvelsesbaserede arbejdsformer ikke blot er et supplement, men en nødvendig tilgang for en professionsrettet læreruddannelse. Næste afsnit præsenterer en didaktisk model for, hvordan disse arbejdsformer konkret kan integreres i uddannelsens struktur og progression.

MODEL FOR VIDEN, KUNNEN OG HANDLING I LÆRERUDDANNELSEN

Nedenstående model visualiserer sammenhængen mellem viden, kunnen og handling. Modellen illustrerer, at det er en cirkulær proces, hvilket understreger, at elementerne ikke må betragtes som isolerede, men som gensidigt afhængige. Som en udvidelse af modellen er der tilføjet en ekstra cirkel, som repræsenterer refleksion. Denne cirkel fremhæver vigtigheden af kontinuerlig refleksion som en integreret del af processen på alle tre områder.

Et væsentligt aspekt, som må være til stede i denne læringsproces, er refleksion. Refleksion kan

Figur 1: En cirkulær procesmodel, som viser samspillet mellem 'Viden', 'Kunnen' og 'Handling', inspireret af Wahl (2002). Refleksionsbegrebet i den separate cirkel bygger på Grütters' (2011) forståelse. Figuren er udarbejdet af forfatterne; grafisk design af C. S. Larsen.

forstås på mange måder. For Grüters (2011) drejer refleksion sig om at udfordre selvfølgelighederne, hvorfor refleksion betyder at *udfordre*. Refleksion er noget, der sker i bevidstheden i et dialogisk møde i en uddannelseskontekst, der skal give nye erfaringer og nye perspektiver. Ifølge Grüters (2011) fortolker den enkelte forskelligt. Derfor kan en refleksionsproces ikke lægge op til forhåndsbestemte svar. I forhold til at udvikle de studerendes refleksion i en professionsuddannelse kan der rejses tre spørgsmål: 1) Hvad er det for en opgave, som jeg løser, og hvad gør jeg? Det er refleksion over indholdet. 2) Hvordan og hvor effektivt bliver opgaven løst? Det er refleksion over processen. 3) Hvorfor gør jeg, som jeg gør, og hvilke forudsætninger ligger til grund? Det er refleksion over præmisserne for handling

(Kirkegaard, 2021). Denne reflekterende erfaring gør det muligt at forstå, hvordan viden, færdigheder og handling hænger sammen og anvendes i en konkret praksis (Kirkegaard, 2016, s. 82). Refleksion er en grundlæggende forudsætning for læring i professionsuddannelser, og ifølge Wahl (2001, 2002) er praktisk øvelse uden refleksion utilstrækkelig, hvis målet er at opnå vedvarende læring og udvikling af professionel handlekompetence. For at læring kan finde sted, skal de studerende ikke blot gennemføre øvelser, men også reflektere over deres oplevelser i relation til undervisningens faglige mål og kontekst. Wahl understreger, at refleksionen skal være forankret i de studerendes egne erfaringer og oplevelser, og at disse ikke alene er kognitive, men også af dyb følelsesmæssig karakter (Wahl, 2002, s. 229, 235).

Det følelsesmæssige aspekt spiller således en central rolle i refleksionsprocessen. Når studerende engagerer sig i undervisningsøvelser, vækkes følelser som usikkerhed, begejstring, frustration eller nysgerrighed – følelser, der ikke blot er reaktioner, men som kan fungere som katalysatorer for dybere refleksion. Wahl (2002) argumenterer for, at kompetencekløften mellem viden og handling kan mindskes, hvis den følelsesmæssige dimension aktivt inddrages og understøttes før, under og efter øvelserne (Wahl, 2001, s. 162; 2002, s. 229-230). Et læringsmiljø, der understøtter denne helhed, kan dermed bidrage til at styrke de studerendes evne til at forbinde teori og praksis og udvikle en stærkere professionel identitet.

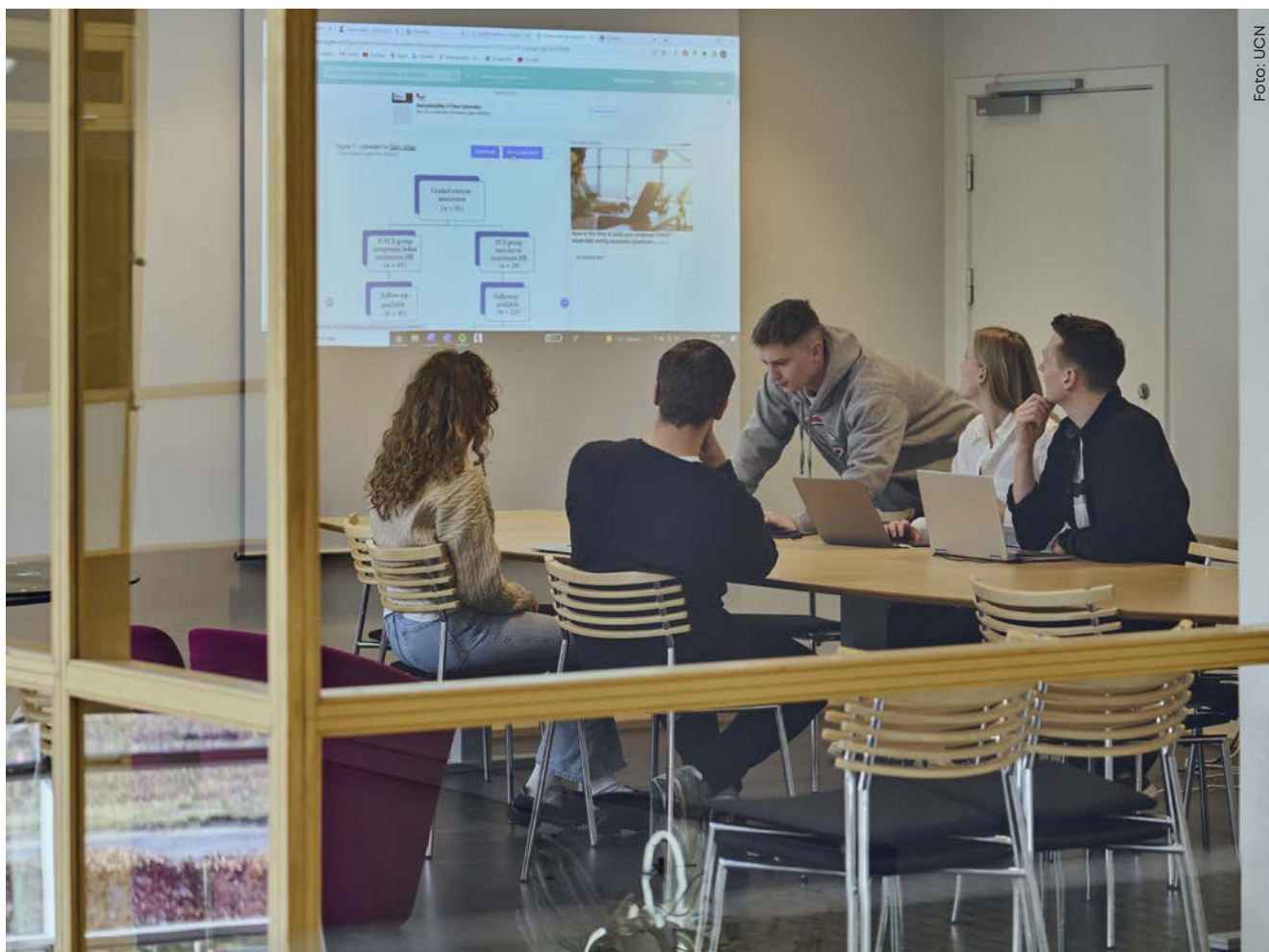

Foto: UCN

FRA VIDEN TIL HANDLING Gennem DOKUMENTANALYSE

Metodiske overvejelser

I dokumentanalysen undersøger vi forståelser af sammenhængen mellem viden, kunnen og handling i professionsuddannelseskontekster. Det er ikke en undersøgelse af praksis i felten, men af teoretiske og begrebsmæssige konstruktioner, hvilket gør dokumentanalyse velegnet. I nærværende undersøgelse er dokumentanalysen anvendt til at analysere seks videnskabelige publikationer med fokus på, hvordan sammenhænge mellem viden, kunnen og handling forstås og beskrives i en professionsuddannelseskontekst (Bowen, 2009). Dokumentanalyse adskiller sig fra andre metoder ved, at data allerede eksisterer og ikke er produceret af forskeren selv. Det stiller krav til en systematisk tilgang, hvor dokumenterne udvælges, kategoriseres og analyseres ud fra klare kriterier og med en tydelig kobling til undersøgelsens teoretiske og metodiske ramme. Dokumentanalysen tager afsæt i en kvalitativ tilgang og gennemføres med udgangspunkt i klare udvælgelseskriterier, som er forankret i undersøgelsens teoretiske og metodiske ramme. Der udvælges forskningspublikationer og policy-dokumenter, der beskæftiger sig med professionskompetence og praksisrettede læringsmetoder i læreruddannelsen. Dokumenterne kategoriseres tematisk og analyseres med henblik på at identificere udvikling, stabilitet og forandring i forståelsen af centrale begreber over tid. Analysen bidrager således til en dybere indsigt i, hvordan læringsmetoder i praksisfeltet støtter op om lærerens kompetenceudvikling, og kobler empiriske fund tæt til det teoretiske grundlag.

Udarbejdelsen af artiklen er udarbejdet gennem et litteraturstudie efterfulgt af en detaljeret dokumentanalyse. Et litteraturstudie er en systematisk gennemgang af

eksisterende forskning og fagliteratur om et bestemt emne. Målet er at få et samlet overblik, forstå teorier og finde huller i viden. At bygge videre på tidligere studier er vigtigt for at gøre forskningen meningsfuld og relevant. Der findes forskellige typer litteraturstudier, og valget afhænger af formålet og den tid, man har til rådighed. Dette studie er et *mini scoping review*. Et *scoping review* har til formål at kortlægge, hvad der findes af forskning inden for et bestemt område. Det viser, hvor studierne er lavet, og hvad de handler om, men vurderer ikke nødvendigvis kvaliteten af dem. Denne type review bruges ofte som et første skridt, før man laver en mere grundig og systematisk gennemgang. Det hjælper med at formulere forskningsspørgsmål og vurdere, hvor meget arbejde en større undersøgelse vil kræve. Ringnes og Thørrisen (2024) fremhæver vigtigheden af en systematisk tilgang i litteraturstudier, hvor man anvender konkrete og på forhånd definerede procedurer til at udvælge, vurdere og analysere relevante studier (Ringnes & Thørrisen, 2024, s. 19). Et *mini scoping review* er et eksempel på en sådan systematisk metode.

Artiklen er baseret på de videnskabelige publikationer med fagfællebedømmelse, der har fokus på integration af teori og praksis, som er et gennemgående tema i forskningen om læreruddannelsens kvalitet og relevans, ud fra følgende tre undersøgelsesspørgsmål:

- 1. Viden:** Hvilke former for teoretisk viden, forskningsbaserede indsigter og begrebslige rammer anvendes, og hvordan relaterer disse sig til lærerprofessionens praksisfelter?
- 2. Kunnen:** Hvilke didaktiske strategier og læringsformer anvendes for at understøtte de studerendes tilegnelse af professionsrettede kompetencer, der forbinder teori og praksis?

- 3. Handling:** Hvordan kan der ske en integrering af forskningsresultaterne, der systematisk inddrager og kombinerer forskellige kundskabsressourcer – herunder teoretisk viden, praktisk erfaring og dømmekraft – med henblik på at kvalificere de studerende til at analysere og håndtere komplekse, professionsorienterede problemstillinger på et oplyst og dynamisk grundlag?

Sigtet med dokumentanalysen har været at afdække stabile tematikker og tendenser, der kan bidrage til besvarelse af de tre undersøgelsesspørgsmål (Brinkmann & Tanggaard, 2010, s. 138, 140, 145).

Søgestrategi

Artiklerne er indhentet gennem en systematisk litteratursøgning i databaserne Consensus, Google Scholar, bibliotek.dk og oise.library.utoronto.ca. Kriterierne for søgeprocessen har taget afsæt i undersøgelsesspørgsmålene for at kunne udarbejde en præcis søgestrategi. Følgende nøgleord er anvendt og kombineret: *professionsdidaktik, professionsudvikling, professionsforskning, refleksion, simulation, elevcentreret læring, læreruddannelse, studerende*. Disse valg er foretaget for at sikre, at alle relevante artikler indsamles i søgningen. I søgeprocessen er der benyttet både engelske og danske termer. Der kan være risiko for, at betydningen af et ord anvendes forskelligt på de to sprog (Valentin et al., 2019, s. 18). Tidshorisonten for artiklernes publikationsår har været afgrænset til 2016-2024 (Valentin et al., 2019, s. 11).

Udvælgelsesstrategi

Analysen tager afsæt i seks videnskabelige publikationer, som er udvalgt på baggrund af en systematisk litteratursøgning og en eksplicit udvælgelsesstrategi. I alt blev 21 publikationer identificeret og

grovsorteret ud fra kriterier som målgruppe og kontekst (AU Library, 2024). Ti publikationer blev frasorteret i denne fase, mens yderligere frasortering fandt sted løbende under kodning og kondensering, hvis materialet ikke bidrog væsentligt til undersøgelsens teoretiske fokus. For at sikre aktualitet og relevans blev litteratursøgningen afgrænset til perioden 2016-2024 (Valentin et al., 2019). Denne tidsmæssige afgrænsning fungerer som et eksklusionskriterium og afspejler ønsket om at inddrage forskning, der er i dialog med de seneste reformer og politiske strømninger i læreruddannelsen. Udvælgelsesprocessen blev afsluttet, da der blev opnået teoretisk mætning – dvs. da nye artikler ikke længere introducerede væsentlige nye teoretiske perspektiver eller begreber (Yadav, 2022). Der er lagt vægt på at anvende publikationer fra anerkendte akademiske tidsskrifter og forskningsmiljøer, hvilket styrker antagelsen om fagfællebedømmelse og høj metodisk kvalitet. Udvælgelsen er desuden baseret på artiklernes teoretiske dybde og relevans for undersøgelsens problemfelt. Dokumenterne er kodet tematisk gennem en kombination af deduktive kategorier – baseret på undersøgelsens teoretiske ramme – og induktivt fremvoksede mønstre. Denne tilgang har muliggjort en fortolkning, der er både teoretisk

funderet og empirisk forankret. Der er i analysen lagt vægt på at afdække udvikling, stabilitet og forandring i begrebsforståelser over tid og at belyse, hvordan professionskompetence konstrueres og anvendes i forskningslitteraturen. Gennem systematisk kodning og fortolkning er der arbejdet for at sikre validitet i analysearbejdet. Herefter følger en kodnings- og kondenseringsfase, som var datadrevet frem for begrebsstyret (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 224). I denne fase blev yderligere publikationer frasorteret, hvis de ikke indeholdt teoretiske perspektiver eller øvelsesbaserede metoder, som kunne genfindes på tværs af materialet. Efter denne kondensering bestod materialet af otte publikationer. I den afsluttende kodnings- og kondenseringsfase blev publikationerne bearbejdet ud fra fremtrædende tendenser og mønstre. Dette førte til en sidste selektering, hvor to publikationer blev ekskluderet ud fra et kriterium om manglende fokus på integrationen af teori og praksis. De seks udvalgte publikationer havde alle flere centrale analytiske kategorier til fælles, som dannede grundlag for den videre analyse, og vil blive præsenteret nedenfor med kommentarer (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 227-228).

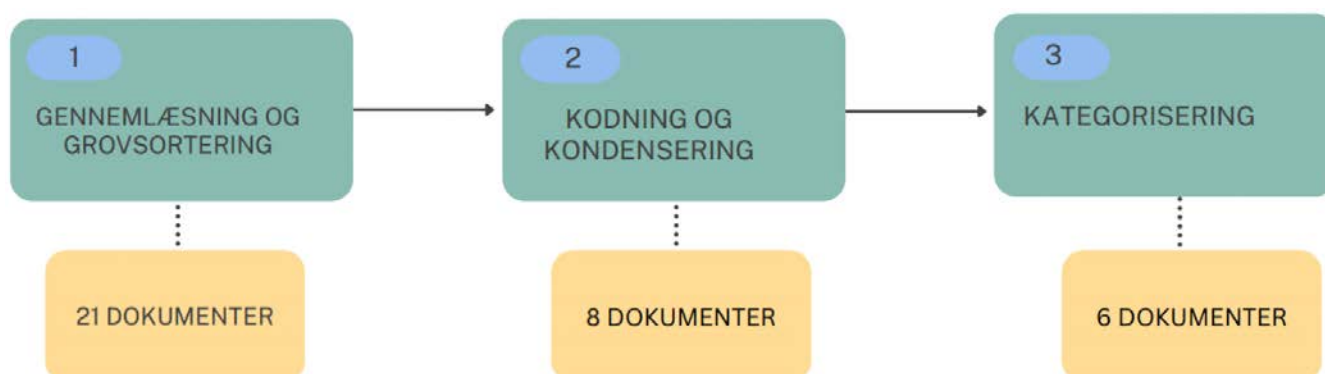
Modellen illustrerer processen for udvælgelse og bearbejdning af

videnskabelige publikationer. Processen vises som en række trin, der gradvist indsnævrer og kondenserer dokumentmængden, fra et bredt udgangspunkt til en fokuseret udvælgelse.

De seks selekterede artikler:

1. **Forsström, S. & Munthe, E. (2023).** What characterizes Nordic research on initial teacher education: A systematic scoping review. *Nordic Studies in Education*, 43(3), 241-259. <https://doi.org/10.23865/nse.v43.5588>. Artiklen præsenterer et systematisk scoping review af 830 studier om læreruddannelse i de nordiske lande og giver et overblik over forskningsområder, metoder og tematiske tendenser i perioden 2010-2020.
2. **Kaufman, D. & Ireland, A. (2016).** Enhancing teacher education with simulations. *TechTrends*, 60(3), 260-267. <https://doi.org/10.1007/s11528-016-0049-0>. Artiklen diskuterer, hvordan simulationer kan styrke centrale aspekter af læreruddannelsen – herunder undervisningsfærdigheder, klasseledelse og professionsetik – og argumenterer for simulationers voksende potentiale i takt med teknologiske fremskridt.
3. **Leijen, Ä., Pedaste, M. & Lepp, L. (2020).** Teacher agency following the ecological model: How it is

Figur 2: Illustration af databehandling. Udarbejdet af forfatterne med inspiration fra Kvale & Brinkmann (2009).

achieved and how it could be strengthened by different types of reflection. *British Journal of Educational Studies*, 68(3), 295-310.

<https://doi.org/10.1080/00071005.2019.1672855>. Artiklen undersøger, hvordan lærerens handlekraft (agency) kan forstås gennem en økologisk model, og hvordan forskellige former for refleksion – herunder praktisk, kritisk og teoretisk refleksion – kan styrke betingelserne for at udvikle denne handlekraft i professionelle læringsmiljøer.

4. **Postholm, M.B. (2018).** Reflective thinking in educational settings: An approach to theory and research on reflection. *Educational Research*, 60(4), 427-444. <https://doi.org/10.1080/00131881.2018.1530947>. Artiklen undersøger, hvordan lærere reflekterer over deres praksis, hvilke situationer de oplever som udfordrende, og hvordan samarbejdsbaseret refleksion kan styrke deres professionelle udvikling.
5. **Ulvik, M., Helleve, I. & Smith, K. (2018).** What and how student teachers learn during their practicum as a foundation for further professional development. *Professional Development in Education*, 44(5), 638-649. <https://doi.org/10.1080/19415257.2017.1387869>. Artiklen er tilgængelig via NTNU Open. Studiet undersøger, hvordan praktikophold bidrager til integrationen af praktiske færdigheder og teoretisk viden i læreruddannelsen. Det fremhæver, at læring i praktikken ikke bør tages for givet, og at kvaliteten af vejledning og arbejdsforhold har stor betydning for de studerendes udbytte.
6. **Williams, A.T. (2020).** Growing student teachers' reflective practice: Explorations of an approach to video-stimulated reflection. *Reflective Practice*, 21(5), 699-711. <https://doi.org/10.1080/14623943.2020.179891>. Artiklen undersøger, hvordan video-stimuleret refleksion (VSR) kan anvendes i læreruddannelsen til at styrke de studerendes refleksive praksis. Gennem et studie med tre grupper af lærerstuderende i Sverige viser Williams, hvordan VSR skaber et fælles refleksionsrum og understøtter både individuel og kollektiv læring.

FØRSTE ANALYTISKE GREB Læreruddannelsen og skolen – to verdener, én profession

Den første del af analysen har til formål at klarlægge vidensgrundlaget for lærerstuderendes kompetenceudvikling. Publikationerne er organiseret i tre overordnede temaer:

1. PRAKSISNÆRHED OG PROFESSIONSFORANKRING

Forsström og Munthe (2023) fremhæver, at nordisk forskning i læreruddannelse i stigende grad fokuserer på praksisnærhed og professionsforankring. Det betyder, at læreruddannelsen i højere grad skal afspejle den virkelighed, lærere møder i skolen, og at der skal skabes stærkere forbindelser mellem teori og praksis. Ulvik et al. (2018) understøtter dette ved at vise, hvordan praktikophold bidrager til de studerendes forståelse af lærerprofessionens krav og kompleksitet. Praktikken fungerer som en læringsarena, hvor teori omsættes til erfaring. I begge artikler er mønstret: Der er en tydelig bevægelse mod at styrke koblingen mellem uddannelse og praksisfeltet, hvilket ses som afgørende for at udvikle professionel kompetence.

2. REFLEKSION SOM NØGLE TIL PROFESSIONEL UDVIKLING

Leijen et al. (2020) viser, at forskellige typer refleksion (fx spontan, guidet, kritisk) har betydning for udviklingen af lærerens handlekompetence og agenthed.

Postholm (2018) tilbyder en teoretisk ramme for refleksiv tænkning og argumenterer for, at refleksion er nødvendig for at kunne navigere i komplekse undervisningssituationer. Williams (2020) demonstrerer, hvordan video-stimuleret refleksion kan styrke de studerendes evne til at analysere og handle i praksis, fordi det skaber et visuelt og konkret grundlag for refleksion. I alle tre artikler er mønstret: Refleksion – både individuel og guidet – fremstår som en central mekanisme i udviklingen af professionsidentitet og dømmekraft. Refleksion understøtter læring ved at forbinde erfaringer med teoretisk forståelse.

3. TEKNOLOGI OG SIMULERET PRAKSIS SOM LÆRINGSREDSKAB

Kaufman og Ireland (2016) undersøger, hvordan simulationsbaseret undervisning kan styrke lærerstuderendes refleksion og dømmekraft. Simulationer giver mulighed for at øve sig i komplekse situationer uden risiko for eleverne og med mulighed for feedback. Det mønster, der tegner sig, er: Teknologisk

understøttede læringsformer – som simulation og video – anvendes i stigende grad til at fremme refleksion og praksisnær læring i læreruddannelsen.

På tværs af artiklerne ses en tydelig tendens til at:

1. forankre læreruddannelsen i praksis
2. styrke refleksion som læringsstrategi
3. udnytte teknologiske redskaber til at understøtte professionsudvikling.

Disse mønstre peger samlet på en bevægelse mod en mere integreret, praksisnær og refleksiv læreruddannelse, hvor teori og praksis ikke ses som adskilte domæner, men som gensidigt forbundne. Som fremstillet i introduktionen er det en udfordring at integrere viden frugtbart i uddannelse, så der skabes sammenhæng mellem teori og praksis på læreruddannelsen (Rasmussen, 2022, s. 7, 8, 61). Wahl påpeger, at det er velkendt, at den viden, som tilegnes i læreruddannelsen, sjældent bliver omsat til professionel praksis. Vejen fra viden

til handling er alt for lang og træg (Wahl, 2002, s. 227). Dette leder hen imod en analyse af, hvordan underviserne på læreruddannelsen gennem en øvelsesbaseret metode kan skabe en sammenhæng mellem viden, kunnen og handling.

Genoplivning af handlekraft

De seks artikler tegner et samlet billede af en læreruddannelse i bevægelse – fra en traditionel teoretisk funderet tilgang mod en mere praksisnær, refleksiv og professionsorienteret model for læreruddannelse. Artiklerne fremhæver tre centrale udviklingsspor: praksisforankring, refleksion og brug af teknologiske læringsformer. Samtidig identificeres en række udfordringer, som fortsat præger læreruddannelsens evne til at realisere disse idealer.

1. PRAKSISNÆRHED OG PROFESSIONSFORANKRING

Forsström og Munthe (2023) og Ulvik et al. (2018) viser, at der i nordisk forskning er en stærk ambition om at styrke forbindelsen mellem teori

og praksis. Praktik og praksisbaserede læringsformer ses som afgørende for, at de studerende udvikler forståelse for lærerprofessionens kompleksitet.

UDFORDRING

Der eksisterer stadig en kløft mellem teori og praksis i læreruddannelserne i Norden. Praktikophold er ofte adskilt fra den teoretiske undervisning, og der mangler strukturer, der understøtter en integreret læringsproces. Dette kan føre til, at de studerende oplever praksis som løsrevet fra det, de lærer på uddannelsen.

2. REFLEKSION SOM PROFESSIONSKOMPETENCE

Leijen et al. (2020), Postholm (2018) og Williams (2020) fremhæver refleksion som en nøglekompetence i lærerprofessionen. Refleksion – både spontan, guidet og kritisk – er nødvendig for at kunne analysere undervisningssituationer og træffe fagligt begrundede beslutninger.

UDFORDRING:

Der mangler didaktiske modeller og tid i uddannelsen til at arbejde med refleksion som en læringsform i sig selv. Desuden er det en udfordring at skabe læringsmiljøer, hvor studerende tør dele og bearbejde deres oplevelser – herunder de følelsesmæssige aspekter.

3. TEKNOLOGI OG SIMULERET PRAKSIS

Kaufman og Ireland (2016) og Williams (2020) viser, at teknologiske redskaber som simulation og videoanalyse kan styrke de studerendes refleksion og dømmekraft. Disse metoder giver mulighed for at øve sig i komplekse situationer i et trygt læringsrum. På trods af disse fordele er det afgørende at være opmærksom på de potentielle risikofaktorer, der følger med en teknologibaseret tilgang til praksisnær læring. Simulerede scenarier

Foto: UCN

kan mangle den følelsesmæssige kompleksitet og uforudsigelighed, som karakteriserer virkelige praksissituationer. Dette kan medføre, at studerende udvikler en overfladisk forståelse af praksis, hvor de ikke konfronteres med de etiske dilemmaer og relationelle udfordringer, der ofte opstår i autentiske kontekster. En overdreven afhængighed af teknologiske løsninger kan svække de studerendes evne til at handle fleksibelt og intuitivt i praksis. Der er risiko for, at tekniske færdigheder prioriteres over de relationelle og kommunikative kompetencer, som er centrale i professionsudøvelsen. Brugen af videooptagelser og digitale spor rejser spørgsmål om privatliv, samtykke og opbevaring af persondata. Det kræver klare retningslinjer og etisk refleksion at sikre, at teknologianvendelsen ikke kompromitterer deltagernes rettigheder. Selvom simulation kan styrke teoretisk forståelse, er der ingen garanti for, at de opnåede færdigheder overføres direkte til virkelige situationer. Den manglende kontakt med autentiske brugere og kontekster kan begrænse den praktiske anvendelighed af læringen.

OPSUMMERING

Uddannelsen stilles derfor over for nye metoder til, hvordan det sikres, at de studerende bliver bedre til at handle i et krævende arbejdsmiljø (Kaufman & Ireland, 2016, s. 260-261; McGarr, 2020, s. 274-275). Der er et behov for at søge efter andre autentiske undervisningsmuligheder for at kunne genoplive de lærerstuderendes handlekraft (Leijen et al., 2020, s. 296; McGarr, 2020, s. 175). Den manglende sammenhæng mellem teoretisk viden og praktiske færdigheder, gør det vigtigt at få en dybere forståelse af, hvordan denne sammenhæng kan udvikles metodisk i undervisningen, så de studerende lærer at anvende viden og kunnen i professionsudøvelsen (Ulvik et al., 2018, s. 638-339).

Refleksion + erfaring = kompetenceudvikling

I de analyserede publikationer er der en gennemgående enighed om, at læreruddannelsen bør tillægge de praktiske dimensioner af undervisningen større vægt. Dette omfatter blandt andet praktisk træning, øvelsesbaserede aktiviteter, klasseværelsespraksis, arbejdsbaserede erfaringer, autentiske læringssituationer og udvikling af situationsbestemt viden. Selvom disse begreber formuleres forskelligt i de enkelte studier, peger de alle på nødvendigheden af at styrke praksisnærheden i uddannelsen (Kaufman & Ireland, 2016; Leijen et al., 2020; McGarr, 2020; Postholm, 2018; Ulvik et al., 2018; Williams, 2020).

Refleksion fremhæves samtidig som en central komponent i læreruddannelsen, idet den understøtter de studerendes både faglige og personlige udvikling (Williams, 2020, s. 700). På trods af variationer i forståelsen og anvendelsen af refleksionsbegrebet er der en underliggende konsensus i litteraturen om, at refleksion bør rumme følgende elementer:

1. Erfaringsbearbejdning: Refleksion skal tage udgangspunkt i konkrete oplevelser fra praksis og give mulighed for at analysere og forstå disse i lyset af teoretisk viden.

2. Kritisk tænkning: Refleksion bør udfordre vanetænkning og selvfølgeligheder, så den studerende udvikler evnen til at sætte spørgsmålstejn ved egne og andres handlinger og antagelser (jf. Grütters, 2011).
3. Følelsesmæssig bevidsthed: Refleksion skal inddrage de følelsesmæssige aspekter af undervisningssituationer, da følelser spiller en central rolle i, hvordan erfaringer forstås og integreres (Wahl, 2002).
4. Teoretisk forankring: Refleksion bør koble praksiserfaringer til relevante pædagogiske og didaktiske teorier for at skabe dybere forståelse og professionsfaglig dømmekraft.
5. Handlingsorientering: Refleksion skal ikke blot være bagudskuen, men også fremadrettet og bidrage til at kvalificere fremtidige handlinger i undervisningspraksis.
6. Dialogisk proces: Refleksion bør foregå i samspil med andre – fx medstuderende, vejledere eller undervisere – for at åbne for nye perspektiver og fælles meningsskabelse.

Denne forståelse af refleksion som en kompleks og flerlaget proces understøtter ambitionen om at udvikle lærerprofessionen gennem en tæt kobling mellem teori, praksis og personlig dannelse.

Figur 3: Tre dimensioner af refleksion, udarbejdet på baggrund af dokumentanalysen. Figuren er udarbejdet af forfatterne; grafisk design af C.S. Larsen.

Foto: UCN

En bevægelig proces: Praktisk træning i lærerprofessionen kræver vedvarende refleksion. Refleksion er at tænke tilbage på en oplevelse, der er sket på et andet tidspunkt eller på et andet sted. Det er en bevægelig proces, hvor man enten forestiller sig, hvordan man kunne handle anderledes, eller bevidst prøver at lære af, hvilken betydning ens handlinger har haft i tidligere situationer. Dette understøttes af, hvordan video-stimuleret refleksion (VSR) kan styrke lærerstuderendes refleksive praksis ved at skabe et fælles refleksionsrum, hvor de både individuelt og i grupper kan analysere og forstå deres undervisningserfaringer – ikke blot som teknisk læring, men som en dybere kritisk og kollaborativ proces (Williams, 2020).

Første del af analysen kan nu opsummeres i, at forskningen peger på, at refleksion i praksis – understøttet af modeller, video, dialog og

gentagelse – er nøglen til at forbinde viden, kunnen og handling. Det handler ikke om at vælge mellem teori og praksis, men om at skabe meningsfulde forbindelser. Det kommer til udtryk på følgende vis: video-stimuleret refleksion som refleksionsramme (Williams, 2020). Williams viser, at videooptagelser af egen undervisning – kombineret med fælles refleksion – skaber et trygt rum, hvor lærerstuderende kan analysere deres praksis. Det giver mulighed for at:

1. Se sig selv "udefra"
2. Diskutere konkrete situationer med medstuderende
3. Forbinde teori og praksis i en meningsfuld kontekst.

Det fremmer en dybere refleksiv praksis, hvor viden ikke blot er noget, man har, men noget, man bruger og udvikler i handling. Forskningen peger på, at gentagelse og refleksion i praksis skaber en læringscyklus, hvor studerende

gradvist opbygger professionel dømmekraft. Det handler ikke kun om at "øve sig", men om at reflektere over det, man gør, og justere sin praksis. Undervisning er ikke kun kognitiv – den er også følelsesmæssig og situeret. Når studerende får mulighed for at arbejde med autentiske dilemmaer i trygge rammer, udvikler de ikke kun faglighed, men også professionel identitet og dømmekraft (Eisner, 2002; Ulvik et al., 2018).

Integrering af forskningsresultater i læreruddannelsen

Den anden del af analysen peger på, hvordan resultaterne fra de seks forskningsartikler kan integreres i læreruddannelsen i dag. Artiklerne peger på konkrete udviklingsområder såsom refleksion, praksisnærhed, simulationsbaseret læring og professionsforståelse. Ved at integrere disse indsigter i læreruddannelsen kan vi styrke

uddannelsens kvalitet og relevans, hvorfor vi i det efterfølgende uddyber med udvalgte praksisrettede øvelser.

Simulation: En simulering er en kunstig efterligning af et virkelighedsnært scenarie, som kan fungere som et givende værktøj, når det suppleres med praktikoplevelser og refleksion. Simulering gør det muligt for lærerstuderende at øve og aktivt udforske risikofyldte praksisnære situationer uden negative konsekvenser. Indsigten, som opnås gennem denne metode, kan styrke de studerendes handlenkraft i fremtidige arbejdsrelaterede scenarier. Simuleringer i læreruddannelsen har mange fordele. Blandt andet kan metoden åbne op for et rum, hvor studerende kan omsætte teoretisk viden til praktisk handling. Det virtuelle aspekt kan gøre det nemmere at konstruere mentale billeder af faglige og teoretiske begreber. Simulation kan gennem gentagelser og vedvarende øvelse og refleksion stimulere de færdigheder, som findes nødvendige at besidde i forhold til undervisningsplanlægning, klasseledelse og undervisning af elever med særlige behov. En situationssimulering findes nyttig i læreruddannelsen, da den modellerer praksisrelaterede aspekter ved et arbejdsmiljø. En sådan simulering kan omfatte realistiske eksempler eller en konfliktsituation, hvor de studerende udvikler strategier til at håndtere virkelighedsnære situationer (Kaufman & Ireland, 2016, s. 261-262, 264; McGarr, 2020, s. 175-276).

Det er ikke blot at simulere:

Forskning i denne type simulation viser, at brugen skal være baseret på et solidt teoretisk fundament, tilstrækkelig realisme, evaluering af processen og en klar forståelse af de handlinger, der skal øves. Simulationen skal være pålidelig og realistisk i forhold til de praksisnære scenarier, den søger at efterligne. En valid simulationsmodel skal levere resultater, der er relevante og

anvendelige for den studerendes kompetenceudvikling. Det er vigtigt, at alle kontekstuelle informationer om en situation indlejres i simulationen. Det kan være faktorer som køn, etnicitet og social klasse. Der er behov for klare retningslinjer, så metoden kan bidrage til meningsfuld læring. Hvis vi er opmærksomme herpå, kan simulation fungere som et produktivt øvelsesværktøj, der kan motivere til professionel udvikling og klæde de studerende på til skolens praksis (Kaufman & Ireland, 2016, s. 264; McGarr, 2020, s. 281, 283).

Video-stimuleret refleksion (VSR):

VSR er en samarbejdsorienteret metode, hvor de studerende filmer sig selv i en undervisningssituation, som efterfølgende vises og analyseres i fællesskab. Det har vist sig, at lærerstuderendes personlige og faglige udvikling fremmes, hvis de sammen deler deres praksiserfaringer. Metoden kan anvendes til at facilitere refleksion, hvor de studerende kan udvikle refleksionsevne og bevidsthed om deres position som underviser. Det kan ligeledes give anledning til en udvidet erkendelse af egne og andres synspunkter, samtidig med at det fremmer et perspektivskifte fra et lærercentreret perspektiv til et elevcentreret fokus. De studerende oplever, at videoerne af dem selv i undervisningen kan bidrage til øget refleksion og bevidsthed over egen adfærd i rummet, hvor der gives plads til at stille kritiske spørgsmål til valg og handlinger. Det tillader de studerende at træde et skridt tilbage og observere sig selv med nye øjne og overveje, hvordan de fremover kan handle anderledes. VSR giver mulighed for at tænke mere rationelt over, hvad der sker i en undervisningspraksis, da man i selve situationen ofte kan føle sig overvældet. Det fremhæves, at tilgangen kan give en dybere forbindelse mellem teori og praksis ved systematisk at understøtte lærerstuderendes evne til at reflektere over

deres rolle i undervisningen. Gennem VSR kan der drages mere nuancerede konklusioner på, hvordan deres indsats påvirker eleverne i klasseværelset (Williams, 2020, s. 700-703, 710; Kirkegaard et al., 2022).

Det er ikke blot at reflektere:

Refleksion er meget mere end en tænkeproces. Den er en sammensat intellektuel proces, hvor vi analyserer egne handlinger, tanker, følelser og oplevelser. For at give lærerstuderende de bedste betingelser for udvikling af professionelle kompetencer gennem VSR er rollen som facilitator afgørende. Facilitatoren må på den ene side gå bagved, lytte og inspirere til refleksion uden at lede. På den anden side er det væsentligt at gå foran og udfordre de studerendes opfattelser, med det formål at tilegne nye måder at forstå problematiske undervisningssituationer på. På baggrund heraf er det relevant som facilitator at anvende et analytisk værktøj, som kan guide de studerende igennem de faser, som en refleksionsproces kan bestå af (Williams, 2020, s. 708-710). Refleksion med afsæt i systematiske observationer betragtes som en af de mest virkningsfulde tilgange til professionsudvikling. En metodisk tilgang til at understøtte denne refleksion er anvendelsen af logbogsnotater, hvor erfaringer fra praksis nedskrives med henblik på at fremme analytisk eftertanke over konkrete hændelser og egne professionelle handlinger. Sådanne notater kan fungere som et diagnostisk redskab til at identificere specifikke udviklingsområder og danne grundlag for kvalificeret dialog og målrettet feedback. For at sikre refleksionens faglige dybde og relevans bør notatskrivningen struktureres omkring eksplicit formulerede spørgsmål, der understøtter den studerendes menings-skabelse og læring (Postholm, 2018, s. 430-431). En meningsfuld kobling mellem de to læringsarenaer – teori og praksis – kræver, at begge

perspektiver bringes i spil på en måde, der er kontekstsensitiv og målrettet mod de pædagogiske formål, der knytter sig til den konkrete undervisningssituation. Denne integration indebærer, at praktiske erfaringer og teoretiske indsigter gensidigt præger og kvalificerer hinanden, hvilket kan fremme en dybere forståelse og anvendelse af professionsviden. For at understøtte denne proces må læreruddannelsen tilrettelægges, så de studerende får mulighed for at reflektere systematisk over deres erfaringer og møder en variation af praksissituationer, der udfordrer og udvikler deres faglige dømmekraft og handlekompetence (Ulvik et al., 2018, s. 648; Postholm, 2018, s. 429-430).

INTEGRATION AF KUNDSKABSRESSOURCER I PROFESSIONSRETET LÆRERUDDANNELSE

For at lærerstuderende kan udvikle kompetencer til at håndtere komplekse professionsorienterede problemstillinger, er det nødvendigt at tilrettelægge en uddannelsesproces, hvor forskellige kundskabsressourcer – herunder teoretisk viden, praktisk kunnen og refleksiv dømmekraft – aktiveres og integreres i meningsfulde læringsssammenhænge. Forskningen peger på, at denne integration kan fremmes gennem øvelsesbaserede metoder, der kombinerer praksisnære erfaringer med systematisk refleksion (Williams, 2020; Kaufman & Ireland, 2016; Postholm, 2018). Simulationer og video-stimuleret refleksion (VSR) udgør centrale redskaber i denne sammenhæng, idet de skaber et trygt og realistisk læringsrum, hvor studerende kan eksperimentere med undervisningssituationer, analysere egne handlinger og udvikle professionel dømmekraft. Disse metoder muliggør en dynamisk kobling mellem teori og praksis, hvor viden ikke blot tilegnes, men anvendes og videreudvikles i handling. Samtidig understøtter

refleksionsbaserede aktiviteter – såsom logbogsnotater og faciliterede samtaler – de studerendes evne til at analysere og forstå deres egne erfaringer i lyset af teoretiske perspektiver. En sådan tilgang forudsætter, at læreruddannelsen tilrettelægges med fokus på kontekstsensitivitet, kvalificeret vejledning og mulighed for gentagen træning, så de studerende gradvist opbygger en professionel identitet funderet i både viden, kunnen og refleksiv praksis (Ulvik et al., 2018; Leijen et al., 2020).

DISKUSSION

Analysen peger på, at læreruddannelsen bedst kan støtte lærerstuderende, når viden og kunnen integreres i praksisnære undervisningsformer, som afspejler den virkelige skolehverdag. Øvelsesbaserede metoder som simulation, video-stimuleret refleksion og observation i praktik synes at have stort potentiale til at styrke sammenhængen mellem viden, kunnen og handling. Samtidig fremstår det som en udfordring, at disse metoder kræver både en solid teoretisk forankring og en dynamisk refleksion over praksis for at kunne fremme anvendelsesorienterede kompetencer. En interessant problemstilling er, hvordan teori og praksis bedst kan kobles i en vekselvirkning, hvor de studerende løbende reflekterer over deres erfaringer i praksis i lyset af forskningsbaseret viden. Denne balance synes central for udviklingen af en reflekteret professionsidentitet og lærernes handlekompetence i komplekse undervisningssituationer. Analysen understøtter ideen om, at læreruddannelsen skal arbejde med arbejdsrelaterede scenarier for at gøre kundskabsressourcer – viden, kunnen og handling – anvendelige i professionel praksis. Samtidig kan det diskuteres, hvordan øvelsesbaserede metoder bedst kan tilpasses de studerendes konkrete læringsbehov og faglige udvikling. Dette

peger på behovet for en mere systematisk og strategisk integration af øvelsesbaserede metoder i læreruddannelsen, men det rejser også spørgsmål om, hvilke betingelser og ressourcer der skal til for at realisere dette i praksis.

KONKLUSION

Analysen viser, at øvelsesbaserede metoder som simulation, video-stimuleret refleksion og praksisobservation har stort potentiale til at bygge bro mellem teori og praksis i læreruddannelsen. For at disse metoder effektivt kan fremme sammenhængskraften mellem viden, kunnen og handling, er det afgørende, at de forankres i et solidt teoretisk rammeværk og understøttes af en dynamisk refleksionsproces. Refleksion fungerer som en nøglekomponent i de studerendes udvikling af professionskompetencer. Ved at dele erfaringer og perspektiver med medstuderende, undervisere og praktikvejledere kan de studerende berige deres forståelse af praksis. Desuden involverer refleksion ikke blot kognitive processer, men også følelser, som spiller en afgørende rolle i håndteringen af komplekse undervisningssituationer. Derfor er et trygt læringsmiljø, hvor studerende kan italesætte faglige og følelsesmæssige udfordringer, vigtigt. Endelig peger analysen på, at øvelsesbaserede metoder fungerer som kundskabsressourcer, der bidrager til at udvikle en reflekteret og handlekraftig professionsidentitet. I en tid præget af forandringer og uddannelsesreformer understreger dette behovet for en systematisk og praksisnær integration af læringsmetoder, så de studerende rustes til at navigere professionelt i skolehverdagens kompleksitet.

Litteraturliste

- AAU Library. (2024). *Hvad er en systematisk litteratursøgning?* <https://library.au.dk/forskere/systematisklitteratursogning>
- Bowen, G.A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40. <https://doi.org/10.3316/QRJ0902027>
- Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (2010). *Kvalitative metoder: En grundbog*. Hans Reitzels Forlag.
- Eisner, E.W. (2002). *The arts and the creation of mind*. Yale University Press.
- Fink, H. (2019). Om teori og praksis, nærhed og fjernhed. *Tidsskrift for Professionsstudier*, 15(29), 6-13. <https://doi.org/10.7146/TFP.v15i29.116386>
- Forsström, S. & Munthe, E. (2023). What characterizes Nordic research on initial teacher education: A systematic scoping review. *Nordic Studies in Education*, 43(3), 241-259. <https://doi.org/10.23865/nse.v43.5588>
- Friedman, A. & Schoen, L. (2009). Reflective practice interventions: Raising levels of reflective judgment. *Action in Teacher Education*, 31(2), 61-73. <https://doi.org/10.1080/01626620.2009.10463518>
- Goldshaft, B., Sjølie, E. & Johannesen, M. (2022). Student teachers' research and development (R&D) practice: Constraining and supporting practice architectures. *Pedagogy, Culture & Society*, 32(3), 853-873. <https://doi.org/10.1080/14681366.2022.2140698>
- Grimen, H. (2008). Profesjon og kunnskap. I A. Molander & L.I. Terum (red.), *Profesjonsstudier* (s. 71-86). Universitetsforlaget.
- Grütters, R. (2011). *Refleksjon i blogg: En hermeneutisk studie av refleksjon og dens tekstlige og retoriske manifestasjoner i en ny type skrive- og arkiveringsteknologi* (doktorgradsavhandling). Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Det humanistiske fakultet, Institutt for språk- og kommunikasjonsstudier.
- Højbjerg, H., Fuglsang, L., Olsen, P.B. & Rasborg, K. (2013). *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne – på tværs af fagkulturer og paradigmer* (3. udg.). Samfundslitteratur.
- Jensen, I.S., Klette, K. & Hammerness, K. (2018). Grounding teacher education in practice: Exploring the implications of efforts to link theory and practice in teacher education. *Journal of Teacher Education*, 69(2), 184-197. <https://doi.org/10.1177/0022487117728248>
- Kaufman, D. & Ireland, A. (2016). *Enhancing teacher education with simulations*. *TechTrends*, 60(3), 260-267. <https://doi.org/10.1007/s11528-016-0049-0>
- Kirkegaard, P.O. (2016). Refleksion i professionsuddannelserne. *CEPRA-striben*, 20, 80-87. <https://doi.org/10.17896/UCN.cepra.n20.199>
- Kirkegaard, P.O. (2021). Teori og praksis i professionsdidaktik: En bog om refleksiv praksislæring. I L.H. Horn, P.M. Pedersen & M. Georgsen (red.), *Professionsdidaktik* (s. 35-47). Aalborg Universitetsforlag.
- Kirkegaard, P.O. (2024). Vi overbelaster lærerstuderende med information, de aldrig får brug for. *Folkeskolen*. <https://www.folkeskolen.dk/debat-kirkegaard>
- Kirkegaard, P.O., Bentholm, A. & Leth, J.S. (2022). Lærerstuderendes refleksioner over udviklingen af egen undervisning gennem videostimulerede interview. *Unge Pædagoger*, 83(2), 41-50.
- Korthagen, F.A.J. (2010). How teacher education can make a difference. *Journal of Education for Teaching*, 36(4), 407-423. <https://doi.org/10.1080/02607476.2010.513854>
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2009). *Interview: Introduktion til et håndværk* (2. udg.). Hans Reitzels Forlag.
- Leijen, Ä., Pedaste, M. & Lepp, L. (2020). Teacher agency following the ecological model: How it is achieved and how it could be strengthened by different types of reflection. *British Journal of Educational Studies*, 68(3), 295-310. <https://doi.org/10.1080/00071005.2019.1672855>
- Maaanen, K. (2009). *Widening perspectives of teacher education: Studies on theory-practice relationship, reflection, research and professional development* (Research Report No. 305). University of Helsinki. <https://helda.helsinki.fi/bitstream/10138/19981/2/widening.pdf>
- McGarr, O. (2020). The use of virtual simulations in teacher education to develop pre-service teachers' behaviour and classroom management skills: Implications for reflective practice. *Journal of Education for Teaching*, 46(2), 159-169. <https://doi.org/10.1080/02607476.2020.1724654>
- Medom, M. (2024). Stefan Hermann: Dannelsen tager sig selv som gidsel. *Folkeskolen*. <https://www.folkeskolen.dk/stefan-hermann>
- Postholm, M.B. (2018). Reflective thinking in educational settings: An approach to theory and research on reflection. *Educational Research*, 60(4), 427-444. <https://doi.org/10.1080/00131881.2018.1530947>
- Rasmussen, J. (2022). *Viden om læreruddannelsen: Empirisk skole- og dagtilbudsforskning* (NCS #8). Aarhus Universitetsforlag. <https://dpu.au.dk/fileadmin/edu/Udgivelser/E-boeger/viden-om-lareruddannelsen.pdf>
- Retsinformation, 2024. *Uddannelsesbekendtgørelse for læreruddannelsen* (BEK nr. 707 af 11. juni 2024)
- Ringnes, H.K. & Thørrisen, M.M. (2024). *Scoping review: En systematisk og fleksibel metode for kunnskapsoppsummering*. Cappelen Damm Akademisk.
- Schön, D. (2009). *Den reflekterende praktiker: Hvordan professionelle tænker, når de arbejder*. Forlaget Klim.
- Shulman, L.S. (1996). Just in case: Reflections on learning from experience. I J.A. Colbert, P. Desberg & K. Trimble (red.), *The case for reflection: Contemporary approaches for using case methods* (s. 197-217). Allyn & Bacon.
- Styrelsen for Forskning og Uddannelse. (2018). *Kvalitet og relevans i læreruddannelsen: Ekspertgruppens evaluering og vurdering af læreruddannelsen af 2013*. <https://ufm.dk/lareruddannelse-evaluering-2013>
- Uddannelses- og Forskningsministeriet. (2022). *En ambitiøs læreruddannelse tæt på folkeskolen og til gavn for folkeskolen*.
- Ulvik, M., Helleve, I. & Smith, K. (2018). What and how student teachers learn during their practicum as a foundation for further professional development. *Professional Development in Education*, 44(5), 638-649. <https://doi.org/10.1080/19415257.2017.1387869>
- Valentin, G., Palmhøj Nielsen, C., Lou, S., Groth Jensen, L. & Løvschall, C. (2019). *Systematisk litteraturgennemgang – Health Technology Assessment – metodevejledning, vol. 1*. DEFACTUM, Region Midtjylland. <https://www.defactum.dk/Api/CfkPage/Download/?fileId=683>
- Wahl, D. (2001). Nachhaltige Wege vom Wissen zum Handeln. *Beiträge zur Lehrerbildung*, 19(2), 157-174. <https://doi.org/10.25656/01:13453>
- Yadav, D. (2022). Criteria for good qualitative research: A comprehensive review. *The Asia-Pacific Education Researcher*, 31, 679-689. <https://doi.org/10.1007/s40299-021-00619-0>
- Williams, A.T. (2020). Growing student teachers' reflective practice: Explorations of an approach to video-stimulated reflection. *Reflective Practice*, 21(5), 699-711. <https://doi.org/10.1080/14623943.2020.179891>